

Complexnummer: 514204

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status : Beschermd
Aanwijzingsbesluit : 30-01-2001
Inschrijving register : 17-05-2001
Kadaster deel/nummer : 12036/31

Complexnaam:
Wolvenplein

Aantal complexonderdelen: 3
Monumentnummers van complexonderdelen: 514205, 514206, 514207

Gemeente:
Utrecht

Provincie:
Utrecht

Hoofdadres van hoofdobject:
Wolvenplein 27 3512 CK Utrecht

Complexomschrijving:

Inleiding Complex

GEVANGENISCOMPLEX, op voormalig 16de eeuws bolwerk (reeds van rijkswege beschermd monumentnummer 18414) grotendeels gebouwd in 1851-'56 naar ontwerp van architect I. Warnsinck, onder directie van Rijkswaterstaat en naderhand uitgebreid door J.F. Metzelaar en W.C. Metzelaar. Het complex omvat de volgende drie onderdelen:

1. cellencomplex met twee dienstwoningen
2. kerk
3. luchtplaats met ringmuur en aan stadszijde smeedijzeren hek

De op het terrein voorkomende zes bewakerswoningen zijn hier van bescherming van rijksbelang uitgesloten.

Complexomschrijving

In baksteen opgetrokken gevangeniscomplex aangelegd op een driehoekig terrein. Het complex heeft een cellenvleugel uit 1856 in de vorm van een kruis, met een in 1876 verlengde achtervleugel, voorts een driedelige voorbouw, waarin twee dienstwoningen zijn opgenomen. De dienstgebouwen zijn gelegen aan een voorplein, rechts op het voorplein een reeks dienstwoningen uit 1896. Het voorplein grenst aan het Wolvenplein en is daarvan afgescheiden door een monumentaal hek.

Aan de oostzijde is tussen twee armen van het cellencomplex en daarmee verbonden via een luchtbrug in 1903 een kerk toegevoegd naar ontwerp van W.C. Metzelaar.

Waardering

Gevangeniscomplex, van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarden als oudste, gaaf bewaard gebleven nog in gebruik zijnd voorbeeld van een cellulaire vleugelgevangenis, alsook vanuit het oogpunt van de geschiedenis van straftoepassing in de 19de eeuw. In de huidige verschijningsvorm van het complex is de ontwikkelingsgeschiedenis nog goed afleesbaar waarbij de bijdrage van de verantwoordelijke architecten als onderdeel van hun oeuvre van belang is. Tevens van stedenbouwkundige waarde vanwege de markante ligging.

Monumentnummer: 514205

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status : Beschermd
Aanwijzingsbesluit : 30-01-2001
Inschrijving register : 17-05-2001
Kadaster deel/nummer : 12036/31

Monumentnaam:

Gevangenis

Complexnummer:

514204

Complexnaam:

Wolvenplein

Gemeente:

Utrecht

Provincie:

Utrecht

Plaatselijke aanduiding:

Wolvenplein 27	3512 CK Utrecht
Wolvenplein 25	3512 CK Utrecht
Wolvenplein 25 bis	3512 CK Utrecht
Wolvenplein 26	3512 CK Utrecht
Wolvenplein 28	3512 CK Utrecht
Wolvenplein 29	3512 CK Utrecht
Wolvenplein 29 bis	3512 CK Utrecht

Kadastrale gemeente:

Utrecht

Sectie:

A

Kad.object:

2716

App:

Grondperceel:

Omschrijving:

Wolvenplein 27 - Gevangenis - hoofdgebouw

Omschrijving

GEVANGENIS met twee DIENSTWONINGEN (COMPLEXONDERDEEL 1) kruisvormige plattegrond, met drie armen waarin de cellen gehuisvest zijn, een verbindingsruimte, en een vierde vleugel voor administratieve doeleinden, verbonden met de driedelige voorbouw, eveneens bedoeld als administratiegebouw. Ter weerszijden en daarmee verbonden twee dienstwoningen. Omschrijving

Elke vleugel met souterrain en drie verdiepingen onder met leien gedekt zadeldak, waarvan de noordwest- en zuidoostvleugel evenlang zijn, de noordoostvleugel is in 1874- '76 verlengd. Veelal ongelede vleugels met diepliggende getoogde meerruits ramen met bovenlicht en kunststenen onderdorpels. De voorbouw,

het administratiegebouw, bestaat uit een negen traveeën breed middendeel onder een met leien belegd schilddak, door muren verbonden met twee zijvleugels (dienstwoningen) onder met leien gedekt schilddak, van ieder vier traveeën breed. Het middendeel is uitgevoerd met hoekrisalieten, twee bouwlagen, schuifvensters met glas-in-lood en geprofileerde daklijst met dakkapellen. Zijvleugels eveneens met twee bouwlagen, geprofileerde daklijsten en dakkapellen.

De cellen zijn gerangschikt aan beide zijden van een lange gang, welke tot en met de derde verdieping open is, waarbij de cellen via gietijzeren geornamenteerde galerijen toegankelijk zijn. Vanuit een centrale ruimte, waar de drie cellenvleugels bijeen komen, vindt de aansluiting op de vierde vleugel plaats.

Op de kop van elke cellenvleugel een groot rondboogvenster, en de in 1930 in de kap aangebrachte daklichten. Aan de kop van de noordwestvleugel zijn wigvormige luchtkooien, toegankelijk vanuit een rondlopende gang, welke weer aansluit op de hoofdgang van de cellenvleugel. De individuele luchtkooien zijn in 1885 aan de bovenzijde met hekwerk afgesloten.

Waardering

Cellencomplex met voorbouw met dienstwoningen, van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als onderdeel van het gevangeniscomplex Wolvenplein en een zeldzaam voorbeeld van gaaf bewaard gebleven en nog in gebruik zijnde cellulaire gevangenis. Tevens van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde vanuit het oogpunt van de geschiedenis van straftoepassing in de 19e eeuw.

Hoofdcategorie:
Bestuur, recht., overh.geb.

Subcategorie:
Gerechtsgebouw

Oorspronkelijke functie:
Cellencomplex

Monumentnummer: 514206

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status : Beschermd
Aanwijzingsbesluit : 30-01-2001
Inschrijving register : 17-05-2001
Kadaster deel/nummer : 12036/31

Monumentnaam:
Wolvenplein

Complexnummer: 514204 *Complexnaam:* Wolvenplein

Gemeente: Utrecht *Provincie:* Utrecht

Plaatselijke aanduiding:
Bij Wolvenplein 27 3512 CK Utrecht

Kadastrale gemeente: Utrecht *Sectie:* A *Kad.object:* 2716 *App:* *Grondperceel:*

Omschrijving:
Wolvenplein 27 - Gevangenis - kerk

Omschrijving Complexonderdeel 2

KERK in 1903 gebouwd naar ontwerp van architect W.C. Metzelaar, via luchtbrug en verbindingsgang verbonden met oostelijke cellenvleugel. Eenvoudig pand op rechthoekige plattegrond, met één bouwlaag en aan weerszijden drie getraliede rondboogvensters. Gemetselde gevels en zadeldak met zinkenroeven. Geheel gewijzigd interieur met een geornamenteerde houten dagziende kap.

Waardering

Kerk van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als onderdeel van gevangeniscomplex Wolvenplein en als zodanig vanwege de cultuurhistorische waarde vanuit het oogpunt van de geschiedenis van de straftoepassing.

Hoofdcategorie: Religieuze gebouwen *Subcategorie:* Kerk en kerkonderdeel *Oorspronkelijke functie:* Kerk

Monumentnummer: 514207

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status : Beschermd
Aanwijzingsbesluit : 30-01-2001
Inschrijving register : 17-05-2001
Kadaster deel/nummer : 12036/31

Monumentnaam:

Ringmuur

Complexnummer:

514204

Complexnaam:

Wolvenplein

Gemeente:

Utrecht

Provincie:

Utrecht

Plaatselijke aanduiding:

Bij Wolvenplein 27

3512 CK Utrecht

Kadastrale gemeente:

Utrecht

Sectie:

A

Kad.object: App:

2716

Grondperceel:

Omschrijving:

Wolvenplein 27 - Gevangenis - ringmuur

Omschrijving Complexonderdeel 3

RINGMUUR en HEKWERK verbonden met de gevangenis, de muur uitgevoerd in baksteen met een zandstenen afdeband, aan de buitenzijde voorzien van brede beren. Aan de stadszijde overgaande in een hekwerk bestaande uit ijzeren spijlen op een met hardstenen platen afgedekte gemetselde lage muur.

Waardering

Ringmuur met hekwerk van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als onderdeel van de gevangeniscomplex Wolvenplein en als zodanig van waarde vanuit het oogpunt van de geschiedenis van de straftoepassing. Tevens van algemeen belang vanwege de stedenbouwkundig waarde als markant visueel gegeven aan de singelzijde.

Hoofdcategorie:

Bestuur, recht., overh.geb.

Subcategorie:

Gerechtsgebouw

Oorspronkelijke functie:

Gevangeniscomplex